

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

June 2022 | ET

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [GA](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

JUHTKIRI

Juhtkiri

Soolise võrdõiguslikkuse põhimõte ELi eelarve ettevalmistamisel

Eelarved ei ole neutraalsed. Need võivad olla hea indikaator näiteks selle kohta, kuivõrd kohustutakse täitma naiste vajadusi ja taotlema soolist võrdõiguslikkust.

Seepärast on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee rahandus- ja eelarvekomisjon otsustanud põhjalikult analüüsida sooteadlikku eelarvestamist. Kuid millest me tegelikult räägime? Me räägime soolise võrdõiguslikkuse perspektiivi lisamisest eelarve koostamisse ja täitmisse. See tähendab aruandekohustuse ja läbipaistvuse edendamist seoses kuluotsuste võimaliku mõjuga soolisele võrdõiguslikkusele, samuti kasusaajate sihtrühmade kindlaksmääramist, et vältida diskrimineerimist või ebavõrdsust eri poliitikastrateegiate ja meetmete rakendamisel. See metoodika võimaldab paremini mõista, kuidas eri asutuste, institutsioonide ja valitsuste poliitikast tulenevad tulud ja kulutused võivad naisi ja mehi erinevalt mõjutada. See võib aidata kaasa ka avaliku sektori vahendite kasutamisele viisil, mis võib muuta eelarved ja poliitika tõhusamaks ja tulemuslikumaks.

Sooteadlik eelarvestamine põhineb ELi võetud kohustusel arvestada soolist aspekti ning Euroopa Parlament ja nõukogu on korduvalt kutsunud liikmesriike üles seda lähenemisviisi kasutusele võtma ja rakendama. Ka Euroopa Komisjon on äärmiselt pühendunud metoodikale, mis võimaldaks hinnata kulutuste soolist mõju kogu ELi eelarve ulatuses.

Euroopa Parlamendi eelarvekomisjoni tellitud uuringus soovitati Euroopa Parlamendil, Euroopa Komisjonil ja nõukogul võtta meetmeid soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte lisamiseks ELi eelarve koostamisse. Euroopa Parlamendi resolutsioon näitas parlamendi pühendumust sooteadlikule eelarvestamisele, sealhulgas eesmärgiga mõjutada tulevikus teisi ELi institutsioone.

Usun, et Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel on väga head võimalused seda soovitusi järgida. Loomulikult võiks Euroopa Parlament kasutada selle eesmärgi saavutamiseks täiskogu istungil toimuvaid eelarvearutelusid ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise arutelusid. Selleks et lisada sooteadlik eelarvestamine eelarvesse ja et ELi institutsioonid seda rakendaksid, on paratamatult vaja võtta poliitilisi kohustusi ja seadusandlikke meetmeid. Kaalume tõsiselt, kas kodanikuühiskonna organisatsioone esindava nõuandva institutsioonina saaksime selles strateegilises ja olulises protsessis osaleda.

ÜRITUSTE KALENDER

20. juuni 2022, Brüssel

Konverents „Terviseühendus“

6. juuli 2022, Bratislava, Slovakkia

Õigusriik: miks see meile oluline on?

13.–14. juuli 2022, Brüssel

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu istungjärk

31. juuli 2022 kell 10.00 (Brüsseli aja järgi)

Kodanikuühiskonna auhind: noortele parema tuleviku loomine ja Ukraina sõjaohvrite abistamine – kandideerimistaotluste esitamise tähtaeg

TEEL UKRAINAST...

Kolja elab koos oma pere kassiga üksi korteris, mille Venemaa õhurünnak otse Iripini keskel osaliselt hävitas. Tema pere põgenes Prantsusmaale, kuid ta ise otsustas jääda, öeldes, et peab kaitsma nende kodu ja vara. Ta näitas meile uhkusega oma laste fotosid, nende balletis ja taekwondos võidetud auhindu ning ütles, et on kindel selles, et saab nendega uuesti varsti kokku, „kui see on lõppenud“.

Costas Constantinou on Küprose ajalehe Politis peatoimetaja. Ta reisis märtsis ja seejärel jälle aprillis Ukrainasse, et teavitada sõjast, pagulaskriisist ja tavaliste ukrainlaste võitlusest ellujäämise nimel. Suur aitäh, **Costas Constantinou**, et jagate seda jäädvustatud hetke! (ks)

Veerus „Otse asja kallale“ jagavad komitee liikmed oma seisukohti Euroopa tegevuskava olulistest küsimustest. **Alena Mastantuono** on üks arvamuse „REPowerEU: Euroopa ühismeede taskukohasema, kindlama ja kestlikuma energiavarustuse tagamiseks“ raportööridest. See energiavarustuskindlust käsitlev arvamus võeti vastu komitee täiskogu mailistungjärgul. Täna räägib **Alena Mastantuono** spetsiaalselt meie lugejatele uuest REPowerEU paketist, mida Euroopa Komisjon esitles 18. mail 2022. (ehp)

EUROOPAGA MÄNGITAKSE VENE RULETTI

Kremli ähvardus katkestada Venemaa gaasi tarnimine käib mööda Euroopat. Lisaks Poolale ja Bulgaariale on ka Soome, Taani ja Madalmaad sattunud nende riikide nimekirja, kes on Venemaa valitsusega tülli läinud ja kelle gaasitarned on seetõttu katkestatud.

18. mail avaldas Euroopa Komisjon 300 miljardi euro suuruse kava „REPowerEU“, mille eesmärk on lõpetada 2027. aastaks energia importimine Venemaalt. ELi liikmesriikide valitsused otsivad lahendusi, kuidas Venemaa energiatarneid kiiresti asendada. Nad kiirendavad taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja teevad suuri investeeringuid, et ehitada taristu, mis võimaldab importida veeldatud maagaasi ja aitab täita gaasihoidlad. Nad otsivad ka valdkondi, kus on võimalik energiat säästa ja gaasi asendada. Samal ajal aeg muudkui tiksus ja keegi ei tea, kes on Vene ruletis järgmine sihtmärk. Pole aga kahtlust – olukord on äärmiselt tõsine ja nõuab ennenägematuid meetmeid.

Lisainvesteeringud taristusse ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt näivad olevat keerulised, eriti praegu, mil majandus alles taastub COVID-19st. Iga kulutatav euro tuleb luua majanduses, kus on praegu kõrge inflatsioon, ning ka laenamisel on oma hind ja see suurendab võlariski. Samal ajal jääb kehtima turureegel, et kui nõudlus on suurem, tõusevad ka hinnad. Pealegi ähvardavad sõjast tulenevad suuremad ohutus- ja julgeolekukulud tõsta energiahindu veelgi. Veel üks meie ees seisev probleem on tarneahelate häired, mis takistavad taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu.

Puhta tehnoloogia kasutuselevõtu kiirendamiseks keskendutakse kavas „REPowerEU“ õigustatult loamenetluste kiirendamisele, kusjuures uued tuule- ja päikeseenergiaprojektid kuulutatakse „ülekaalukaks avalikuks huviks“. Koosõlas arvamusega „REPowerEU“ kutsus komitee üles määrama riiklikul tasandil vähese keskkonnamõjuga piirkondades kindlaks taastuvenergia tootmiseks eriti sobivad alad. Samal ajal soovitas komitee suurendada ELi 2030. aasta taastuvenergia eesmärki 45%-ni, võrreldes eelmisel aastal esitatud 40% eesmärgiga, ning suurendada energiatõhususe eesmärki 2021. aasta juulis esitatud 9%-lt 13%-le. Samuti tehakse ettepanek muuta päikesepaneelid kohustuslikuks avalike hoonete ja uute elamute puhul vastavalt 2025. ja 2029. aastaks. Praegust turuolukorda arvestades on selge, et nende eesmärkide saavutamine ei ole tehniliselt võimalik. On hea seada kaugeleulatuvaid eesmärke, kuid peame mõtlema, kas need eesmärgid on ka realistlikud ja usaldusväärsed.

Komisjon juhib samuti tähelepanu sellele, et Euroopa võõrutamine Venemaa energiast toob Euroopas kaasa kõrgemad ja kõikumavad energiahinnad. Selles olukorras on vaja võtta liikmesriikides sihipäraseid ajutisi

meetmeid, mis moonutavad võimalikult vähe ELi turgu, või ELi tasandil meetmeid, mis ei ohusta CO₂ heite vähendamist ega energiavarustust. Kokkuvõttes kaasneb turusekkumisega risk töötada pikemaajaliste eesmärkide vastu, sest see põhjustab investeeringute ebakindlust ja pärsib CO₂ heite vähendamist energiatööstuses.

Euroopa elektriturg on tõestanud, et suudab hästi toimida ja vältida elektritarnimise piiramist ja isegi katkestusi teatavates piirkondades. Liikmesriikide solidaarsus ELi elektriturul on äärmiselt oluline nii tuleva talve eel kui ka järgmist Vene ruleti lasku oodates.

Alena Mastantuono, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liige

„ÜKS KÜSIMUS...“

„Üks küsimus...“

Selles rubriigis esitame komitee liikmetele küsimuse, mis on seotud nende jaoks olulise teemaga Euroopa poliitikas.

Mai täiskogu istungjärgul võttis komitee vastu resolutsiooni „Kuidas parandada organiseeritud kodanikuühiskonna kaasamist riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse?“ **Luca Jahier** on üks kõnealuse resolutsiooni kolmest raportöörist, teised raportöörid olid Gonçalo Lobo Xavier ja Javier Doz Orrit.

Palusime Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee endisel presidendil (2018–2020) ja Euroopa poolaasta rühma praegusel asepresidendil **Luca Jahieril** vastata ühele selle teemaga seotud küsimusele. (ehp)

Luca Jahier: riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad on hästi käima läinud

EMSK Info: Millises seisus on Teie arvates riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine liikmesriikides?

Luca Jahier: Aasta tagasi olime taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise protsessi alguses ning vaid väga vähesed riigid olid teinud edusamme oma riiklike kavade

koostamises.

Eelkõige oli vaja rõhutada, kui oluline on rakendada ELi määruse artiklit 18, mis käsitleb liikmesriikide kohustust kaasata kodanikuühiskonna organisatsioonid, sotsiaalpartnerid, kohalikud omavalitsused, ülikoolid ja muud sidusrühmad kavade koostamisse, rakendamisse ja järelevalvesse, ja katsetada, kuidas see toimib.

Sel aastal on 26 riiki oma kavade koostamise lõpule viinud (Madalmaad on lõppjärgus). Kui välja arvata kaks riiki (õigusriigi põhimõtte järgimise tingimuse tõttu), on kõik kavad juba heaks kiidetud ja paljud neist juba rakendusetapis. Mõned kavad on juba täielikult lõpule viidud, need on saanud ELilt esimese kuue kuu rakendamise kohta positiivse hinnangu ning nüüd teisel poolaastal edenevad kiiresti. Taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 18 praktilisel kohaldamisel tuleb arvestada ka mitmete muude teguritega. Organiseeritud kodanikuühiskond on riikliku taaste- ja vastupidavuskava lõplikule sisule nüüd üldiselt positiivselt hinnangu andnud.

Kuigi liikmesriikides on kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamises palju kvalitatiivseid erinevusi, kusjuures mõned neist on osalenud minimaalselt, on välja tulnud ka mõned väga head tavad. Näiteks Austrias, Hispaanias, Luksemburgis, Prantsusmaal ja Rootsis toimub valitsustega tihe ja konstruktiivne koostöö, mida tugevdavad läbipaistvus ja pidev dialoog. Lisaks on Eestis, Hispaanias, Itaalias, Soomes ja Tšehhis kasutusele võetud taaste- ja vastupidavusrahastu kampaania veebisait või valitsuse portaal, mille kaudu jagatakse üldsusele läbipaistvalt teavet. Itaalias loodi 2021. aasta novembris valitsuse tasandil alaline ümarlauapartnerlus, mida koordineerib Itaalia majandus- ja sotsiaalkomitee esimees. Horvaatias osaleb organiseeritud kodanikuühiskond riikliku taaste- ja vastupidavuskava elluviimiseks vajalike pakkumuste ettevalmistamisel. Portugalis on loodud riiklik järelevalvekomitee, millesse kuuluvad muu hulgas sotsiaalpartnerite, ülikoolide ja sotsiaalvaldkonna esindajad.

Seega võime järeldada, et esiteks on vaja seda punkti veelgi rõhutada ja kutsuda liikmesriike üles järgima neid positiivseid õppetunde ja parimaid tavasid. Teiseks võime kinnitada, et kvaliteetne, tõhus ja stabiilne kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemine liikmesriikide majanduse juhtimises peaks põhinema nii õigusnormidel kui ka avalikel ja läbipaistvatel menetlustel, mis on tagatud ELi direktiivi või määrusega.

ARVAKE ÄRA, KES ON KÜLAS?

Üllatuskülaline

Iga kuu tutvustame selles rubriigis üht tähelepanuväärset inimest, kelle pühendunud töö on teistele inspiratsiooniallikaks. Nende julgus, iseloomutugevus ja otsusekindlus tegutseda on hämmastavaks eeskujuks ning nende vaprus väärrib austust. Meie sellekuine külaline on **Kostas**

Onisenko.

Kostas Onisenko on ajakirjanik, kes on töötanud Kreeka meedia, ajalehtede ja televisiooni heaks viimase 20 aasta vältel. Alates 2014. aastast on ta kajastanud Venemaa ja Ukraina vahelist sõda ning viimased viis aastat on ta elanud Kiievis, kust ta saadab reportaaže mitmetele Kreeka meediaväljaannetele. Lisaks teavitab Onisenko korrapäraselt Kreeka üldsust Ukrainas toimuvatest arengutest oma sotsiaalvõrgustike kontode kaudu.

Objektiivsus või eetilisus? Meedia dilemma Ukraina sõja kajastamisel

Alates Vietnami sõjast on rahvusvaheline ajakirjanduskogukond kutsunud üles kajastama sõda objektiivselt, st hoiduma kummalegi poolele toetust avaldamast. Seda uut tava peeti märgiks suurest edust objektiivsuse suunas erinevalt varasemast ajakirjanduse tavast, kus ajakirjanikud olid seotud ühe riigi sõjaväega. Loomulikult sai see võimalikuks tänu meedia majanduslikule kasvule, kuid ka selle pärast, et enamik konflikte toimus kaugel suurte meediaettevõtete peakorteritest. Tegemist oli n-ö vöörsil toimunud sõdadega, nii et ajakirjanikel oli suhteliselt lihtne end emotsionaalselt distantseerida. Ukraina sõda on seadnud selle teooria kahtluse alla ja toob lähitulevikus tõenäoliselt kaasa olulisi muutusi massiteabevahendite üldises toimimises ning nende suhetes ühiskonna ja riigiga.

Teabevahetuse seisukohast oli Ukraina sõda, mis algas Venemaa sissetungiga Krimmi 2014. aastal, algusest peale täis valesid. Rahvusvahelistes meediaväljaannetes, nii suurtes kui ka väikestes, räägiti „neonatsidest, kes rõhuvad venekeelseid inimesi“ Ida-Ukrainas, andes Kremlile ettekäande oma hirmutegude jätkamiseks. Taoliste uudiste avaldamine ei olnud mitte niivõrd Lääne meedia ebakompetentsuse väljendus, vaid pigem märk sellest, et Lääne meediasüsteem ei olnud valmis selliseks Moskva korraldatud ja rahastatud desinformatsioonilaineks. See oli märk sellest, et Moskva kasutas läänemaailma vabadusi selleks, et võtta sihikule just need vabadused ise.

Kui see tuli ilmsiks, eriti viimase kolme kuu jooksul, asus suur osa välisajakirjanikke avalikult toetama Ukraina poolt. Seda mitte ainult seetõttu, et riiki tabas provotseerimata rünnak, vaid seetõttu, et need ajakirjanikud mõistsid, et rünnatakse ka kõiki põhimõtteid ja väärtusi, millele – muu hulgas – väljendusvabadus ning meedia toimimine tuginevad.

Esmapilgul võiks seda valikut pidada ajakirjanduse tagasisammuks objektiivseks jäämisel, ent kui objektiivne ja erapooletu võiks ikka olla vägistaja ja tema ohvri kujutamine. See sõda näitas selgemalt kui muudel juhtudel, et objektiivse distantsi hoidmine ohvri ja kurjategija vahel töötab alati viimase kasuks.

Dilemma seisnes ka selles, et tuli valida objektiivsuse ja eetilise vahel. See võib tunduda kummaline, kuid paljud suured meediakanalid seisavad silmitsi selle dilemmaga. Küsimus oli ka selles, kas Euroopa, nagu ukrainlased seda vähemalt tajuvad, on valmis kaitsma oma vabadusi, isegi kui see nõuab nende vabaduste võimalike rikkumiste senisest rangemat kontrollimist.

Viimase kaheksa aasta jooksul on Ukraina ühiskond ja eriti Ukraina ajakirjanikud olnud teadlikud asjaolust, et Venemaa Föderatsioon – ja nüüdsest alates iga jõud, mis püüab kahjustada Euroopa põhimõtteid ja väärtusi

- usub, et meie enda sõnavabadust ja meediat kui institutsiooni võib kasutada sõjariistana. Meie endi vastu.

Vaatamata sõjalisele sissetungile Ukrainasse on viimase kaheksa aasta jooksul ka ukrainlasi selle olukorra eest vastutavaks või vähemalt osaliselt vastutavaks peetud. Neid kujutati õigusrikkujatena, kui nad tegelikult olid ohvrid. Selle tagajärgi oli näha ka lahinguväljal, näiteks vähem sanktsioone Venemaa vastu, viivitused Ukrainale relvade tarnimisel jne. See olukord näib praegu muutuvat mitte ainult tänu ajakirjanduslikule tööle, mis aitab paljastada Venemaa loendamatuid valesid, vaid ka tänu asjaolule, et paljud ajakirjanikud avastavad uuesti oma rolli ühiskonnas. Nende roll ei ole tegutseda selgrootu sõnumitooja, vaid ühiskonna kesknärvisüsteemina, mis aitab muu hulgas vastata ühele lihtsale küsimusele: kus on hea ja kus on kuri?

Kostas Onishenko

Kostas Onishenko on Kreeka ajakirjanik, kes elab ja töötab Kreeka meediakorrespondendina Ukrainas.

EMSK UUDISED

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees kõne pidanud Charles Michel kutsus üles looma Euroopa geopoliitilise ühenduse, kuhu kuuluks ka Ukraina](#)

Täiskogu mai istungjärku avades toonitas komitee president: „Üheskoos peame tulema toime Ukraina sõja tagajärgedega ja eesseisvate geopoliitiliste probleemidega. Euroopa peab arenema kriisihje meistrist tuleviku kujundamise maailmameistriks.“

„Kreml on olukorda valesti hinnanud: seda nii oma sõjaliste võimete ja Ukraina vastupanuvõime kui ka Euroopa otsusekindluse ja ühtsuse mõttes,“ märkis Euroopa Ülemkogu eesistuja **Charles Michel**, kes tegi ettepaneku uueks lähenemisviisiks laienemisläbirääkimistel.

Arvestades Lääne-Balkani riikidega toimuvate läbirääkimiste aeglast edusamme ning Ukraina, Gruusia ja Moldova hiljutisi ELi liikmeks astumise taotlusi, peaks Euroopa Liit visandama proportsionaalse ja juhitava integratsiooni lähenemisviisi.

Charles Michel märkis, et lahendus peitub ühinemisprotsessi vältel toimivas järkjärgulises ja progressiivses integratsioonis.

Euroopa Ülemkogu eesistuja rääkis Euroopa geopoliitilise ühenduse loomisest ajal, mil EL võtab aktiivsemalt poliitilise juhtpositsiooni. Välispoliitika oleks selle ühenduse oluline koostöövaldkond. „Eesmärk on edendada lähenemist ja süvendada operatiivkoostööd, et tegeleda meie kontinendi ühiseid probleeme, rahu, stabiilsust ja julgeolekut käsitlevate küsimustega,“ ütles eesistuja.

Ta selgitas: „Algatuse eesmärk ei ole mitte mingil juhul asendada laienemist ega leida uusi vabandusi selle teema edasilükkamiseks. Samuti ei taga see osalejatele, et nad saavad ühel päeval ELi liikmeks.“ (at)

Terviklik ja sidus rändesüsteem võib aidata Euroopal toime tulla diktaatorite ähvarduste ja pagulaskriisidega

Et reageerida riigi mahitusel toimuvale rändajate ärakasutamisele ELi välispiiridel, korraldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee sel teemal konverentsi. Sellel rõhutati, et koos praeguse pagulaskriisi lahendamisega tuleks ühe hooga muuta kogu rändepoliitika euroopalikumaks. Siiani on autoritaarsed juhid Euroopalt väljapressimiseks kasutanud humanitaarkannatusi, sest nad on teadlikud rändepoliitika problemaatikast Euroopas.

Konverentsi pealkiri oli „Rändepoliitika euroopalikumaks muutmise suunas? Rändajate ärakasutamisest ja Ukrainas toimuvast sõjast saadud õppetunnid“ ja see toimus välissuhete sektsiooni (REX) koosoleku raames.

Tuleb märkida, et rändajate ärakasutamine Valgevene režiimi poolt ei olnud esimene omataoline juhtum. Sarnaseid rikkumisi on toime pannud ka Türgi, Liibüa ja Maroko.

Selle kohta, et autoritaarsed juhid kasutavad rändajaid relvana, ütles meie euroopaliku eluviisi edendamise valdkonna asepresident **Margaritis Schinas**: „Meie poliitikast saadud peamine õppetund on see, et seni, kuni me ei suuda luua ühist ja kokkulepitud rändesüsteemi, oleme sihtmärk.“

Komitee president **Christa Schweng** rõhutas: „See pagulaskriis on selgelt näidanud, et ränne mõjutab kõiki liikmesriike. EL peab seekord ühe hooga uue rände- ja varjupaigaleppega edasi liikuma, et viia ellu süsteemne muutus, mis on vajalik ratsionaalse ja õigustel põhineva ELi varjupaiga- ja rändepoliitika väljatöötamiseks.“

„Nüüd on geopoliitikas see õige hetk. Nii nagu me tegutsesime ühiselt pandeemia ajal, avaldab see sõda Euroopa avalikule arvamusele samamoodi mõju ja see on väga oluline,“ toonitas euroopaliku eluviisi edendamise valdkonna asepresident **Margaritis Schinas**. (at)

Kodanikuühiskonna dialoogi kõrvalejätmine ELis on vastuvõetamatu

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsus ELi institutsioone üles rakendama nulltolerantsi liikmesriikide hoiakute ja tavade suhtes, mis takistavad kodanikuühiskonna tööd ja vähendavad selle tegutsemisruumi Euroopas.

Sellise suundumuse vastu võitlemiseks palub komitee ELil võtta mitmeid meetmeid. Nende hulgas on soovitus hoiduda ELi rahaliste vahendite eraldamisest riikidele, kes ei järgi ELi väärtusi, eesmärgiga tagada kodanikuühiskonna täielik osalemine poliitikakujundamise kõigis etappides ja kaitsta osalusdemokraatiat Euroopas.

Arvamuses „[Kodanikuühiskonna organisatsioonide roll ühishüve kaitsjana pandeemiajärgsel taastamisel](#)“ märkis komitee, et Euroopa kodanikuühiskond seisab endiselt silmitsi paljude suurte takistustega, sest mõnel pool ELis on kodanikuühiskonna tegutsemisruum ehmatavalt vähenenud. Seda hoolimata asjaolust, et kodanikuühiskonnal oli oluline roll pandeemia mõju leevendamisel ning et Venemaa agressiooni esimesest päevast alates abistas kodanikuühiskond Ukraina pagulasi viisil, mis väärrib imetlust.

„Kodanikuühiskond on olnud liikumapanev jõud, aidates meie ühiskonnal COVID-19 pandeemiast üle saada. Ukraina kriis on selgelt näidanud kodanikuühiskonna väärtust ja tähtsust meie demokraatlike riikide jaoks,“ ütles arvamuse raportöör **Ioannis Vardakastanis**.

EL peab tagama dialoogi kodanikuühiskonna ja poliitikakujundajate vahel nüüd, mil kodanikuühiskonnale on ette nähtud oluline roll COVID-19 kriisi laastava mõju vähendamisel, mis nõuab kõigi ühiskonnagruppide osalemist. Sellise dialoogi puudumine on nimelt üks peamisi takistusi, millega Euroopa kodanikuühiskond kõigil tasanditel silmitsi seisab.

Teine takistus on see, et kodanikuühiskonna sisuline kaasamine oluliste poliitikavaldkondade ja õigusaktidega seotud otsustusprotsessidesse on puudulik.

Komitee arvates peavad ELi institutsioonid võtma sellise suhtumise suhtes nulltolerantsi ning reageerima jõuliselt ja kompromissitult, sest kodanikuühiskonna kaasamine poliitika kujundamisse on ELi väärtuste ja ELi aluslepingute lahutamatu osa. Sellise suhtumise kaotamiseks tuleks Euroopa ja riiklikul tasandil kehtestada õigusnormid.

Kodanikuühiskonna organisatsioonid peaksid saama ELi, kohalikelt ja riiklikelt ametiasutustelt rahalist ja tehnilist toetust oma ülesannete arendamiseks, see ei tohi aga kahjustada nende sõltumatust. (II)

Majandus õnnestub taastada ainult siis, kui Euroopa kodanikuühiskond süstemaatiliselt kaasata

Komitee võttis vastu uue resolutsiooni organiseeritud kodanikuühiskonna kaasamise kohta riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisse ja järelvalvesse. Hiljutine konsultatsioon näitab, et erinevalt ettenähtust ei ole

organiseeritud kodanikuühiskond nendesse kavadesse piisavalt kaasatud.

Komitee kutsub üles kehtestama selgeid eeskirju, et seda olukorda tõhusalt parandada ja suunata majandus tagasi õigele rajale. Resolutsiooni vastuvõtmise arutelu käigus juhtis komitee president **Christa Schweng** tähelepanu sellele, et organiseeritud kodanikuühiskonna kaasamine riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega ette nähtud reformidesse on hädavajalik, et parandada uute poliitikameetmete kvaliteeti, läbipaistvust ja rakendamist. Euroopa poolaasta rühma aseesimees **Gonçalo Lobo Xavier** jagas konsultatsiooni mõningaid peamisi järeldusi.

„Organiseeritud kodanikuühiskond hindab riiklike taaste- ja vastupidavuskavade lõplikku sisu üldiselt positiivselt. Siiski on sotsiaalne mõõde sageli puudulikult välja arendatud,“ märkis ta. Euroopa poolaasta rühma esimees **Javier Doz Orrit** tutvustas peamisi soovitusi. Samuti kutsus ta liikmesriike üles kiiresti järgima taaste- ja vastupidavusraha eeskirju ning Euroopa Komisjoni ja parlamenti seda tagama. Euroopa poolaasta rühma aseesimees **Luca Jahier** jagas mõningaid häid tavasid ja ütles: „Organiseeritud kodanikuühiskonna tõhusa ja kvaliteetse osaluse puudumine ELi majanduse juhtimises ei lahene enne, kui on läbi viidud Euroopa poolaasta reform.“

Euroopa Komisjoni juhtiv asepresident **Valdis Dombrovskis**, kes osales samuti arutelus, rõhutas Venemaa sissetungi mõju maailmamajandusele ja ELile ning seda, mida on vaja selle vastu võitlemiseks ja edasiliikumiseks. (tk)

EMSK hoiatab: sõda Ukrainas kujutab endast suurt väljakutset ELi ühtekuuluvuspoliitikale

Ühtekuuluvuspoliitikal on keskne roll COVID-19 kriisist ülesaamisel, kliimanetraalsuse saavutamisel 2050. aastaks ja erinevuste vähendamisel Euroopas. Euroopa Majandus- ja

Sotsiaalkomitee hiljutises arvamuses hoiatatakse, et selle poliitika kõige tõsisem väljakutse lähitulevikus on sõda Ukrainas.

Pagulaste abistamiseks ja Ukraina Euroopasse integreerimise tagamiseks tuleb tegutseda kiiresti. Komitee rõhutab oma arvamuses ka seda, et pooldab kindlalt Ukraina viivitamatut ühinemist ELiga, ning kutsub üles

kohandama vastavalt ühtekuuluvuspoliitikat ja sellega seotud rahastamisvahendeid.

Konkreetselt teeb komitee ettepaneku luua eraldi ELi fond, et hõlbustada sõjajärgset ülesehitust ja arengut. Arvamuses, mis võeti vastu täiskogu mai istungjärgul, analüüsitakse Euroopa Komisjoni teatist ühtekuuluvusaruande kohta „Ühtekuuluvus Euroopas teel 2050. aasta poole“.

Aruanne avaldati kaks nädalat enne Venemaa sissetungi Ukrainasse ja seetõttu ei võetud selles arvesse selle tagajärgi. Raportöör **Krzysztof Balon** ütles: „Lühi- ja keskpikas perspektiivis on ühtekuuluvuspoliitika suurimaks väljakutseks Venemaa agressioon, mis on tegelikult ka Euroopa Liidu vastu suunatud agressioon.“ Kaasraportöör **Gonçalo Lobo Xavier** lisas: „Ühtekuuluvuspoliitika on endiselt Euroopa majanduse elavdamise ja vastupanuvõime tagamise oluline vahend ning erilist tähelepanu tuleks pöörata VKEdele.“ (tk)

Komitee nõuab avatud ja turvalist Schengeni ala

Ukrainas käiv sõda, mis on põhjustanud ELis peavarju otsivate pagulaste enneolematu voo, toob selgelt esile pakilise vajaduse ühiste tõhusate, humansete ja humanitaarsete Euroopa reeglite järele rände ja varjupaiga valdkonnas avatud, ent samas turvalisel Schengeni alal. Sellisele järeldusele jõuti Euroopa

Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuses, mis võeti vastu mais toimunud täiskogu istungjärgul.

„Venemaa sõjaline agressioon Ukraina vastu on olukorda drastiliselt muutnud. See on läbi aegade kõigi aegade suurim oht Schengeni ala toimimisele ja ELi julgeolekule. Kohutavad sündmused Ukrainas kinnitavad veelkord, et Schengeni ala välispiiride julgeolek ja stabiilsus on Euroopa sisejulgeoleku eeltingimuseks,“ sõnas arvamuse „[Julgeolekuliidu pakett / Schengeni pakett](#)“ raportöör **Krzysztof Balon**.

Ta ütles, et komitee toetab komisjoni seisukohta, mille kohaselt Schengeni ala riikide piiride sulgemine võib olla ainult ajutine.

Arvamuses anti hinnang komisjoni hiljutisele pakstile, millega ajakohastatakse Schengeni ala eeskirju. Komitee märkis, et liikmesriikide julgeolekuprobleeme saab paremini lahendada pigem õiguskaitseasutuste vahelise tihedama ja tugevama koostöö ja koordineerimise abil kui sisepiiril piirikontrolli taaskehtestamise teel.

Arvamuses pannakse rõhku sellele, et EL ja liikmesriigid peavad piirihalduse, rände- ja varjupaigaküsimustes järgima alati põhiõiguste hartat, eelkõige liikumis- ja elukohavabadust, varjupaigaõigust ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet. Sama kehtib igasuguse liikmesriikide vahelise politsei- ja õiguskoostöö puhul.

Komitee kutsus liikmesriike üles ennetavalt toetama solidaarsusmehhanismi ja jagama vastutust rändehalduse valdkonnas uue rände- ja varjupaigaleppe sätete kohaselt.

Liikmesriikides võiks solidaarsusmehhanismi kujundada ajutise kaitse direktiivi põhjal, mis aktiveeriti äsja seoses Venemaa kallaletungiga Ukrainale. Komitee peab seda väga asjakohaseks. Komisjon peaks kaaluma ajutise kaitse direktiivi rakendamist kolmandate riikide kodanike suhtes tulevaste tõsiste ja pakiliste kriisiolukordade tekkimisel.

Komitee kordas oma muret Küprose, Rumeenia, Bulgaaria ja Horvaatia jätkuva väljajätmise pärast Schengeni alalt ning liitus komisjoni üleskutsega nõukogule rakendada selles osas kiireid ja otsustavaid meetmeid. (II)

Komiteel on heameel kauaoodatud sotsiaalmajanduse tegevuskava üle

Komitee arvates muudaksid tugevamad meetmed neljas konkreetses valdkonnas selle tõhusamaks ning rõõmustab paljude oma ettepanekute arvesse võtmise üle.

Mais täiskogu istungjärgul vastuvõetud [arvamuses](#) kiitis komitee Euroopa Komisjoni [sotsiaalmajanduse tegevuskava](#) eest, milles on võetud arvesse paljud ettepanekud, mis komitee on viimasel kümnel aastal esitanud.

„Oleme elevil, et see kauaoodatud kava vastu võeti, kuid tööd alles algavad,“ ütles arvamuse raportöör **Giuseppe Guerini**. „Aeg on rakendada seda kava julgete ja pikaajaliste meetmete abil. Komiteel on mitmeid uuenduslikke ja konkreetseid ettepanekuid, mis kindlustavad sotsiaalmajanduse potentsiaali täieliku kasutamise võimalikult paljudes liikmesriikides.“

Kavas toob komitee välja neli olulist valdkonda, milles tuleks võtta jõulisemaid meetmeid:

- Rohkem dünaamilisi koostöövorme kohalikul tasandil üheskoos tegutsevate avaliku sektori ja sotsiaalsete ettevõtete vahel üldhuviteenuste osutamisel, kusjuures riigihangete direktiivis tehakse selget vahet üldise huvi ja konkurentsipõhiste tegevuste vahel.
- Regulatiivsed meetmed, võimaluse korral juhustena, et selgitada riigiabile juurdepääsu nõudeid ja liikmesriikidele kättesaadavaid toetussummasid, et nad saaksid võimalikult paindlikult aidata sotsiaalseid ettevõtteid. Ei piisa ainult seminaride ja veebinaride korraldamisest, nagu komisjon soovib.
- Tagatud krediidi ja laenude süsteem, sarnaselt kogu ELis VKEdele kehtivaga, mida liikmesriigid pakuvad liidu toel. Uute finantstoodete kasutuselevõtmine erarahastuse korraldamiseks sotsiaalsetele ettevõtetele on tore ja tervitatav, kuid paljud neist vajavad abi igapäevasele krediidile juurdepääsul.

- Sotsiaalmajanduse erimaksustamine on hea, kuid liikmesriike tuleb juhendada maksude kooskõlastatud ühtlustamisel, saades inspiratsiooni mõne riigi headest tavadest, näiteks tulumaksuvabastus jaotamata kasumilt, vähendatud käibemaksumäär, sotsiaalkindlustuskuludest vabastamine või nende vähendamine. (dm)

Euroopa peab jõuliselt võitlema vaenukõne ja vaenukuritegude leviku vastu

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab mais toimunud täiskogu istungjärgul vastu võetud arvamuses Euroopa Komisjoni algatust laiendada ELi kuritegude loetelu vaenukuritegude ja vaenukõne kõikidele vormidele ning julgustab nõukogu seda

ettepanekut vastu võtma.

Kodanikuühiskonna organisatsioonid on tunnistajaks vaenukõne ja vaenukuritegude vahetule kasvule nii vihkamise sihtmärgina kui ka mõjutatud kogukondade abistamisel. Seetõttu tunnistab komitee vajadust kaitsta inimväärikust, põhiõigusi ja võrdsust. „Ei saa olla demokraatiat ja isegi mitte Euroopa Liitu, kui inimesed elavad hirmus ja häbis,“ ütleb raportöör Cristian Pîrvulescu.

Sotsiaalmeedia edusammude kaudu ja tänu liikumisvabadusele on ELi avalik ruum muutunud integreeritumaks. Seetõttu on vaja nüüd ühist alust, et võidelda tõhusalt vaenu vastu. Teadlikkuse suurendamine ja haridus on vajalikud ka nende tegude mõju kindlakstegemiseks ja nende ennetamiseks. Komitee soovitatav pöörata erilist tähelepanu inimestele, kellel on oluline roll vihkamise vastu võitlemisel, nagu õpetajad, ajakirjanikud ja õiguskaitsetöötajad. Komitee kutsub ka poliitilisi liidreid üles tegutsema vastutustundlikult.

Samuti rõhutab komitee sotsiaalpartnerite otsustavat rolli rohujuure tasandil vaenukuritegude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel. „Kodanikuühiskonna organisatsioonid kaitsevad meie ühiskonda vihkamise eest,“ ütleb kaasraportöör Milena Angelova. EL peab edendama nende tegevusjuhendeid ja häid tavasid ning eraldama rohkem rahalisi vahendeid, et nende eksperditeadmisi maksimaalselt ära kasutada. (gb)

Inimväärne töö: äri ei tohi kunagi ajada inimeste väärikuse ja vabaduse arvelt

Lapstööjõu ja sunniviisilise töö järsk kasv ning töötajate jätkuv ekspluateerimine kogu maailmas muudavad ELi inimväärse töö

alase tegevuse aina pakilisemaks.

4. mail toimunud arutelu „Inimväärne töö kogu maailmas“ tõi kokku Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmed, ELi institutsioonide ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) esindajad ning teadlased ja kodanikuühiskonna organisatsioonid.

Arutelu korraldati selleks, et koguda teavet komitee tulevase teemakohase arvamuse jaoks, milles keskendutakse veebruaris vastu võetud komisjoni teatisele „Inimväärne töö kogu maailmas“ ja komisjoni ettepanekule võtta vastu direktiiv äriühingute kestlikkusalase hoolsuskohustuse kohta.

Nende algatustega püüab komisjon muuta ELi inimväärsel töö edendajaks nii ELis endas kui ka mujal maailmas ning võimaldada miljonitel inimestel töötada ja elada väärikalt.

„Meil on unistus tulevikust, kus töö on inimväärne. Kuid sadade miljonite inimeste jaoks kogu maailmas ei ole inimväärne töö veel tegelikkus ning see tõsiasi muudab kestliku arengu eesmärkide saavutamise keeruliseks,“ ütles komitee arvamuse raportöör **María del Carmen Barrera Chamorro**.

COVID-19 pandeemia on olukorda töömaailmas veelgi halvendanud: paljud riigid on teatanud ebakindlate töötingimuste järsust kasvust. See on ebaproportsionaalselt mõjutanud naisi ja haavatavaid rühmi, nagu lapsed ja mitteametlikus majanduses töötajad. Töötavate laste arv oli hakanud suurenema juba enne pandeemiat, kasvades aastatel 2016–2020 rohkem kui 8 miljoni võrra, kuigi enne oli see hakanud langema.

Praegu on maailmas 160 miljonit lapstöötajat ehk iga kümnes laps. Sunniviisiliselt teeb tööd 25 miljonit inimest. Piisava sotsiaalkaitse puudumise tõttu võib lähitulevikus lapstööjõu kasutamise ohvriks langeda veel 46 miljonit last.

ELi tegevuse eesmärk on edendada ettevõtete kestlikku ja vastutustundlikku käitumist siseturul, kolmandates riikides ja kõigis üleilmsetes väärtusahelates. Seejuures on ELi peamised vahendid ettevõtja sotsiaalse vastutuse ja läbipaistvuse meetmed. Samuti on kavas õigusakt, millega keelustatakse sunniviisilise töö abil valmistatud tooted. Kõigi meetmetega edendatakse ka soolist võrdsuslikkust ja mittediskrimineerimist.

„Me tunnustame komisjoni algatust, kuid on vaja jõulisemat tegevuskava ja universaalsetel inimõigustel põhinevat terviklikku poliitikat. Inimväärne töö on inimeste, aga ka ettevõtete, tarbijate ja kogu planeedi huvides,“ ütles **Barrera Chamorro** kokkuvõtteks. (II)

EL peab kaotama takistused puuetega noorte tööhõive teelt

8. aprillil komitees toimunud arutelul, mis tõi kokku puuetega inimeste poliitika juhtivad osalejad, sealhulgas sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, juhiti tähelepanu vajadusele suurendada puuetega inimeste, eelkõige puuetega noorte tööhõivet. Vaatamata õiguslikele jõupingutustele näitavad andmed, et paljud neist kogevad töömaailmas ikka veel diskrimineerimist stereotüüpide tõttu, mis kujutavad neid ebaproduktiivsena.

Arutelul jäi peamisena kõlama mõte, et ELi strateegias puuetega inimeste õiguste kohta tunnistatakse puuetega noorte probleeme seoses tööhõive ja haridusega. Sotsiaalpartneritele ei ole siiski selge, kui kaugeleulatuvad need jõupingutused on.

Puuetega noored seisavad tööturule sisenemisel silmitsi takistustega ning need takistused esinevad nii erasektoris kui ka avalikus sektoris. Puuetega inimeste töötuse määr on üldise elanikkonnaga võrreldes tõepoolest ebaproportsionaalselt kõrge. See puudutab iseäranis naisi ja noori. ELi tasandil kättesaadavate uusimate andmete kohaselt on puuetega inimeste töölevõtmise tõenäosus 24,4% väiksem. Tundub, et COVID-19 pandeemia on seda ebavõrdsust suurendanud.

Eurofoundi vanemteadusjuht **Daphne Nathalie Ahrendt** tutvustas Eurofoundi uuringu tulemusi: 27% puuetega vastajatest olid töötud, samas kui puueteta vastajate hulgas oli töötuid 12%. 55% neist on rahaliselt haavatavad, võrreldes 38 %-ga puueteta vastajatest. Väga suur osa puuetega vastajatest seisab suurema tõenäosusega silmitsi depressiooni ja üksindusega.

Euroopa Puuetega Inimeste Foorumi noortekomitee esindaja **Francesca Sbianchi** sõnas: „Paljud meist on silmitsi kõrgema elukallidusega ning sõltuvad seetõttu tugiteenustest ja puudetoetustest, et elada väärikalt“. Selle ebavõrdsuse osalise kaotamise üks peamisi eeltingimusi on võimaldada puuetega inimestel oma puudetoetus tööleasumisel säilitada, et anda neile aega muutuda rahaliselt sõltumatuks.

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni esindaja **Stefan Tromel** juhtis tähelepanu sellele, et kuigi uued tööhõivevormid pakuvad võimalusi rohkemate puuetega inimeste kaasamiseks, näitavad OECD andmed, et puuetega ja puueteta inimeste vahel on ka digioskuste lõhe ning et kaugtöö peab jääma valikuks. Selle lõhe ületamiseks ja töökoha juurdepääsetavuse parandamiseks peavad ametiühingud tegema koostööd sotsiaalpartneritega: iga riigi majandus- ja sotsiaalkomiteed võiksid olla hea platvorm selle ruumi loomiseks.

Noored puuetega inimesed kogevad rohkem diskrimineerimist. Kuna 2022. aasta on Euroopa noorteaasta, on väga oluline paremini mõista selle konkreetse rühma tegelikku olukorda. (rl)

ELi eelarve uued rahastamisallikad peavad olema stabiilsed, õiglased ja ettevõtjasõbralikud

Komitee kutsub Euroopa Komisjoni üles viima läbi sihipärasemaid mõjuhinnanguid ettepanekute osas, mis käsitlevad uusi ELi eelarve rahastamise allikaid taasterahastu „NextGenerationEU“ võla tagasimaksmiseks.

Komitee kavandatud ELi omavahenditest saadava eelarvetuluga üldiselt rahul. Need vahendid peavad samas olema stabiilsed ja õiglased ega tohiks koormata peresid ega ettevõtjaid.

Maikuu täiskogu istungjärgul vastu võetud arvamuses kutsub komitee komisjoni üles tagama, et tema ettepanekud peaksid vastu majandusšokkidele, ning hoiatab, et need ettepanekud võidakse kõrvale heita Ukraina sõjast tingitud suuremate energiakulude tõttu.

„Uute omavahendite kavandamine ei tohiks ohustada teiste ELi programmide ja vahendite eelarveid ega vältida kogurahvatulul põhinevate vahendite osamaksete suurendamist,“ ütles arvamuse raportöör **Philip von Brockdorff**. Kaasraportöör **Antonio García del Riego** lisas: „Komitee kiidab heaks OECD jõupingutused, millega soovitakse tagada, et hargmaseid äriühinguid maksustatakse seal, kus toimub majandustegevus ja väärtuse loomine, kuid hoiatab, et ELi ettevõtteid ei tohiks asetada ebasoodsasse konkurentsiolukorda, rakendades uusi eeskirju enne, kui seda teevad nende peamised kaubanduspartnerid.“ (tk)

Konkurentsipoliitika peaks vastama ELi uutele eesmärkidele

Ühinemis-, konkurentsi- ja riigiabi kontrolli eeskirjad tuleks läbi vaadata, et toetada liidu kliima- ja digieesmarke ning aidata saavutada strateegilist autonoomiat, mis kõik nõuab suuri investeeringuid. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kahes uues arvamuses selgitatakse, kuidas see ümberkujundamine peaks toimuma.

Komitee täiskogu 19. mai istungjärgul toimunud arutelu keskenduti kahele uuele arvamusele, milles käsitletakse ELi konkurentsipoliitikat ning tervishoiu- ja sotsiaalteenustega seotud riigiabi muutunud ülemaailmses kontekstis.

Arvamuses teatise „[Konkurentsipoliitika, mis toetab uute probleemide lahendamist](#)“ kohta kutsus komitee Euroopa Komisjoni üles minema kaugemale kui kunagi varem ELi konkurentsipoliitika käimasolevas ümberkujundamises.

Meetmed, millega taheti lahendada probleeme, mis tulenesid COVID-19st ja hiljem Venemaa agressioonist Ukraina vastu, on ettevõtjaid oluliselt aidanud, kuid agressioonivastaseid meetmeid tuleb parandada. Samuti on vaja tagada, et abikõlblikkuse kriteeriumid võimaldaksid kõigil sektoritel kasu saada ega sulgeks uksi

kõige rängemalt mõjutatud ettevõtetele.

Konkurentsivõime üldraamistikku on küll kohandatud mitme väljakutsega, kuid kohandamisel ei ole mindud piisavalt kaugemale, et viia see kooskõlla ELi strateegiliste eesmärkidega, st rohe- ja digipöörde saavutamise, vaid ka vastupanuvõime tagamisega. Need ambitsioonid nõuavad tohutuid riigi- ja erasektori investeeringuid ning neid tuleks maksimaalselt toetada, rõhutas komitee.

Koondumiste ja ühinemiste kontrollimiseks võetavad meetmed näivad mõnikord olevat takistuseks konkurentsivõime säilitamisele USA ja Hiinaga võrreldes. Turgu valitseva seisundi kuritarvitamist käsitlevad sätted ei ole tingimata kohandatud uutele rohelistele ja digitaalsetele väljakutsetele.

„Me soovime teha teatavaid tehnilisi kohandusi, et lihtsustada juurdepääsu toetusele, aga ka parandada innovatsiooni ja digitaalse arengu arvessevõtmist. Samuti oleme teinud ettepanekuid, et kõik sektorid, mitte ainult tööstus, saaksid uuendustest kasu. Seejuures pean silmas eelkõige kaubandussektorit ja VKEsid,“ ütles arvamuse raportöör **Emilie Prouzet**.

Teises arvamuses käsitles komitee **tervishoiu- ja sotsiaalteenustega seotud riigiabi**.

„COVID-19 pandeemia on näidanud, et tervishoiu- ja sotsiaalkaitstesüsteemid peavad olema võimelised kiiresti kohanema mis tahes muutustega,“ lausus raportöör **Giuseppe Guerini** (III rühm, IT), „ja meie pakutud meetmed aitaksid lihtsustada ja kiirendada riigiabi andmist.“

Komitee juhtis tähelepanu sellele, et kõnealune sektor ei avalda tegelikult suurt mõju piiriülesele konkurentsile. Tervishoiu- ja sotsiaalteenused on enamasti korraldatud kohalikul tasandil riigisiselt ja neid kasutatakse peamiselt seal, kus neid osutatakse. Sektorile antavat riigiabi ei tohiks pidada konkurentsi moonutavaks.

Teine oluline ettepanek käsitleb lubatud riigiabi ülemmäära. Kui antav abi ulatub ülemmäärani (praegu 500 000 eurot kolme eelarveaasta jooksul), tuleb komisjonile abist teatada ja seejuures käivitada pikk ja keeruline protsess. Komitee arvates peaks kõnealuste teenuste puhul see ülemmäär olema kõrgem kui muude üldhuviteenuste puhul. See oleks põhjendatud nende teenuste rolliga avalike huvide teenimisel, nende piiratud mõjuga piiriülesele kaubandusele ja inflatsiooni taastumisega. (dm)

[Pakenditööstuse kestlikuks muutmine aitaks meil planeeti kaitsta](#)

Tööstuse muutuste nõuandekomisjoni (CCMI) koostatud [arvamuses](#), mis võeti vastu mai täiskogu istungjärgul, soovitab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võtta Euroopa Komisjonil ja riikide valitsustel koostöös kõigi pakenditööstuse

sidusrühmadega algatusi toote kogu olelusringi ulatuses, et suurendada asjaomase tööstussektori kestlikkust.

Enamus hiiglaslikest pakkematerjalide kogustest, mida praegu kasutatakse igat liiki kaupade ohutuse, hügieeni, transpordi, säilitamise, esitlemise ja kasutamise jaoks, olgu kaubad siis mõeldud tööstuslikuks otstarbeks, ehitustöödeks, sidesüsteemideks või isiklikuks tarbimiseks – on valmistatud süsinik- või metallikiududest, mis on piiratud ressursid.

„Selleks et edendada ringmajandust, peaksid tulevased ELi õigusaktid keskenduma toodete kogu olulusringile. Pakenditööstusega seotud tootmine, tarbimine ja jäätmekäitlus on keskse tähtsusega kestliku tuleviku suunas liikumisel,“ ütles arvamuse raportöör **Matteo Carlo Borsani**.

Arvamuses on välja toodud, milliseid tooraineid tuleks eelistada – looduslikest kiududest ja muudest looduslikest materjalidest pakendite kasutamisega on võimalik vähendada seoseid majanduskasvu ja ressursikasutuse vahel. Taastuvad materjalid on vastupidavad, pilkupüüdvad, ringlussevõetavad ja biolagunevad.

Muutumas on ka tarbijate suhtumine pakenditesse ja nende kasutamisse. On äärmiselt oluline, et tööstus ja tarbijad muudaksid oma pakendamisharjumusi.

Komitee kutsub ka üles looma pakenditööstuses Euroopa sotsiaalse dialoogi, millesse oleksid kaasatud ametiühinguliidud ja tööandjate liidud. Võttes arvesse pakendite tähtsust kõigis majandussektorites, rõhutatakse arvamuses ka seda, et Euroopa Komisjon peaks looma iga-aastase pakendi- ja pakendijäätmete foorumi. Foorum võiks tuua kokku sidusrühmad ja Euroopa institutsioonide esindajad, et jälgida direktiivi rakendamist ja teha kindlaks kestlike pakendamiseeskirjadega seonduvad parimad tavad. (ks/rl)

Kestlike süsinikuringete taastamine: Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab komisjoni seisukohta

Täiskogu mai istungjärgul vastuvõetud [arvamuses](#) toetab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee komisjoni teatist kestlike süsinikuringete kohta ja leiab, et ühine põllumajanduspoliitika peab paika panema poliitilise raamistiku, mis näitab kätte vähese CO₂ heitega põllumajandusele ülemineamise suuna.

Võttes arvesse tungivat vajadust kliimameetmete järele, on Euroopa Liit sätestanud õigusaktides oma eesmärgi saavutada 2050. aastaks kogu majanduses kliimaneutraalsus. Selle kaugeleulatuva eesmärgi saavutamiseks tuleb luua kestlikud ja kliimamutustele vastupanuvõimelised süsinikutsüklid selliste oluliste meetmete abil nagu süsiniku ringlussevõtt jäätmevoogudest, kestlikest biomassiallikatest või otse atmosfäärist ning laiendatud süsinikdioksiidi sidumise lahendused, mis võimaldavad koguda atmosfäärist süsinikdioksiidi ja säilitada seda pikaajaliselt.

„Süsinikuneutraalsuse saavutamiseks on vaja vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid, leida majanduses keskkonnahoidlikke asendajaid fossiilsele süsinikule ja suurendada süsiniku sidujaid,“ märkis arvamuse raportöör **Arnold Puech d’Alissac**. Ta lisas, et komitee toetab Euroopa Komisjoni teatist süsinikuringete kohta, milles pakutakse välja kaks lahendust süsiniku eemaldamiseks ja sidumiseks: looduspõhised lahendused (süsinikku siduv majandamine) ja tööstuslikud tehnoloogialahendused.

Komitee innustab komisjoni teemat terviklikult käsitlema. Süsiniku sidujate suurendamine ja fossiilse süsiniku asendamine nii palju kui võimalik nõuavad tingimata biomassi tootmise kasvu, mis mõjutab maakasutussektorit. Maakasutussektor saab aktiivselt osaleda võitluses globaalse soojenemise vastu, aidates samal ajal kaasa laiemale üleminekule kestlikule toidusüsteemile.

Süsinikku siduvat majandamist ei tuleks käsitada üksnes ärivõimalusena, vaid Euroopa põllumajanduse tuleviku olulise elemendina ja kliimamuutuse vastu võitlemise viisina. Süsiniku arvestusühikutega tuleb tasuda osutatud teenuse, nimelt atmosfäärisüsiniku sidumise eest, kuid nendega tuleb ka toetada põllumajandussektori vähesele CO₂ heitele üleminekut.

Komitee rõhutab rolli, mida ühine põllumajanduspoliitika peaks täitma, pakkudes poliitilise raamistiku, mis näitab kätte vähesel CO₂ heitega põllumajandusele ülemineku suuna – põllumajandus, mis eraldab vähem ja seob rohkem süsinikku. Kuid komitee leiab samuti, et süsiniku säilitamine ei tohiks olla ühise põllumajanduspoliitika tingimus, vaid tuleks luua spetsiaalne turg ja seda toetada. Komitee arvates on süsinikku siduva majandamise arendamiseks vaja selget ja liikmesriikide ühist õigusraamistikku, võttes arvesse erinevusi investeeringute tasemes ning toetust, mida liikmesriigid saavad anda. (ks)

Komitee on seisukohal, et kindel ja taskukohane energiaravustus on esmatähtis

Energiasõltumatus on Euroopa tuleviku võtmeküsimus: EL peab kindlustama oma energiaravustuse nii kiiresti kui võimalik, tegema end sõltumatuks Venemaa gaasist ning märkimisväärselt kiirendama üleminekut puhtale energiale. See on Thomas Kattnigi, Alena Mastantuono ja Simo Tiainen koostatud ning täiskogu mai istungjärgul vastu võetud arvamuse „REPowerEU: Euroopa ühismeede taskukohasema, kindlama ja kestlikuma energiaravustuse tagamiseks“ peamine sõnum.

Komitee toetab Euroopa Komisjoni teatist „REPowerEU“, mille kolleegium kiitis heaks arvamuse vastuvõtmise päeval, sest see on kooskõlas rohelise kokkuleppe ja Euroopa energialiidu eesmärkidega. Lisaks esitatakse ettepanekus uued meetmed taastuvenergia tootmise kiirendamiseks, tarnete mitmekesistamiseks ja nõudluse vähendamiseks Venemaa gaasi järele, mis on turuga manipuleerimise tõttu põhjustanud elektriturul märkimisväärselt hinnatõusu.

Komitee hoiatab siiski, et EL peab olema Venemaa gaasi asendamisel muude ressurssidega eriti ettevaatlik, pidades silmas nende keskkonnamõju ja võimalikku uut sõltuvust kolmandatest riikidest, kes ei jaga Euroopa

väärtusi.

Praegune geopoliitiline olukord, mille on põhjustanud Venemaa sissetung Ukrainasse, on viimastel kuudel ELis toimunud enneolematut energiahindade tõusu veelgi teravdanud. Seetõttu on äärmiselt oluline võtta viivitamata meetmeid, et leevendada kõrgete hindade mõju Euroopa majapidamistele, põllumajandustootjatele, ettevõtjatele ja tööstusele. (mp)

Komitee kutsub üles võtma konkreetsemaid meetmeid, et toetada ja kaitsta Valgevene sõltumatuid ajakirjanikke

Alates 2020. aasta augustist on Aljaksandr Lukašenka autoritaarne režiim viinud Valgevenes läbi massilist rünnakut kodanikuühiskonna, sõltumatute ajakirjanike, blogijate ja kirjanike vastu. Komitee avaldas teabearuande meedia olukorra kohta riigis, esitades soovitusi selle kohta, kuidas aidata Valgevene meediaettevõtjaid ja ajakirjanikke, kes on riigist põgenenud, ning neid, kes on kohale jäänud režiimi vastu võitlema.

Komitee liige ja aruande raportöör **Tatjana Babrauskienė**, kes tutvustas [teabearuannet Valgevene sõltumatu meediasektori toetamise kohta](#) maikuu täiskogu istungjärgul, rõhutas määratud nõustaja, Valgevene sõltumatu ajakirjaniku **Hanna Ljubakova** märkimisväärset panust aruande koostamisse tervikuna ja ütles: „On oluline tunnustada Valgevene ajakirjanike usumatult head tööd. Nad on väga sageli seadnud ohtu oma elu ja perekonnad, et tõde jõuaks meieni. Meie kohus on neid kaitsta ja toetada.

Kuna meedia olukord Valgevenes on küsimus, millega tuleb tegeleda Euroopa tasandil, teeb komitee ettepaneku, et liikmesriigid mitte ainult ei alustaks koostööd Valgevene sõltumatute uudisteagentuuridega, vaid aitaksid ka levitada ja edastada selle riigi uudiseid.

Teabearuandes tuuakse välja konkreetSED soovitusED ja näited sellest, kuidas olla eeskujuks meediavabaduse toetamisel kriisilukorras:

- viisanõudest loobumine Valgevene ajakirjanikele, kes otsivad varjupaika repressioonide eest;
- ELi fondi ja riiklike fondide loomine liikmesriikides, et toetada Valgevene vaba meediat ja ajakirjanikke;
- õiguslik, rahaline ja psühholoogiline tugi repressioonide all kannatavatele ajakirjanikele;
- Valgevene sõltumatute ajakirjanike integreerimine ELi liikmesriikidesse tööhõive või stipendiumite abil;
- bürokraatia kaotamine ELi rahalise abi saamisel;
- IT-vahendid, mis võimaldavad internetile juurdepääsu ja digivahendid tsensuurist kõrvalehoidmiseks.

Lääne-Balkani riikide noorte tulevik nõuab konkreetset poliitikat

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldatud arutelul „Lääne-Balkani riikide noortepoliitika kui osa Lääne-Balkani innovatsioonikavast“ osalejad kinnitasid taas noorte tähtsust piirkonna tuleviku jaoks. Samuti juhtisid nad tähelepanu ajude

äravoolu probleemile ja sellele, kuidas selle muutmine ajude ringluseks võib stimuleerida Lääne-Balkani riikide majanduskasvu ja arengut.

Komitee liige **Dragica Martinović Džamonja** märkis: „Noored on arengu jaoks äärmiselt tähtis ressurss ning rahu ja stabiilsuse oluline tegur.“

Sellega nõustus **Andrej Zorko**, kes on samuti komitee liige, sõnades: „Noored ei peaks olema mingi projekti teema, vaid hoopis poliitikakujundamise aktiivsed elemendid.“

Euroopa noorteaasta 2022 pealinna Tirana tegevust juhtiv direktor **Dafina Peci** tõi esile noorte ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tähtsuse, tutvustades kuues Lääne-Balkani riigis juba aastaid aktiivselt tegutseva Lääne-Balkani noorteplatvormi tööd.

Ajude äravoolu saab muuta ajude juurdevooluks

Ebapiisav haridus, puudulikud oskused, halvad töötingimused ja vähesed võimalused ei saa tagada noortele helget tulevikku.

Piirkondliku noorte koostööameti peasekretär **Albert Hani** tões, et keskmiselt 52% noortest ei soovi elada selles piirkonnas, vaid mujal. „Kui valitsused soovivad veenda noori kodumaale jääma, peavad nad näitama oma pühendumust tegeleda nende vajaduste ja prioriteetidega,“ lausus ta.

Belgradi avatud kooli projektijuht **Milica Škiljević** juhtis tähelepanu karjääri- ja töövõimalusi puudutava teabe lünklikkusele.

Piirkondlikus koostöönõukogus Lääne-Balkani noortelabori projekti juhtiv **Ognjen Marković** selgitas noorte osalemise lisaväärtust: neil on pakkuda oma teadmisi ja asjatundlikkust, kui neid koheldakse võrdväärselt poliitikakujundajatega.

Lääne-Balkani riikide noortegarantii algatus saaks koos noorte võrgustike ja riikide sidusrühmadega olla reformiprotsessi alguspunktiks, tugevdades piirkonna nooremate põlvkondade tööalast konkurentsivõimet.
(at)

Jooks Ukraina eest

Asepresident **Giulia Barbucci** osales Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nimel koos teiste ELi institutsioonide esindajatega, sealhulgas Euroopa Parlamendi presidendi **Roberta Metsolaga** 29. mail Brüsselis toimunud 42. korda toimunud 20 km jooksul.

Giulia Barbucci arvates on see üritus väga oluline, eriti praegu.

„Populaarne 20 km Brüsseli jooks, kus osales 33 000 Euroopa elanikku, sh ELi institutsioonide esindajad, saatis tugeva rahu pooldava sõnumi sellest, et me toetame üheskoos Ukrainat,“ ütles ta.

Jooksul osales sel aastal üle 33 000 inimese 137 rahvusest, nende seas 800 ELi institutsioonide töötajat meeskonnast „Running for Europe“. Nagu ka 2021. aastal, võitis jooksu belglane **Amaury Paquet**, kes läbis 20 km pikkuse vahemaa ajaga 1:00:01.

Selle aasta ürituse eesmärk oli näidata, et Euroopa Liit toetab Ukrainat. Ürituse jaoks kogutud raha annetatakse Ukraina skautide organisatsioonile, et pakkuda toitu, ravimeid, magamiskotte ja muid vajalikke vahendeid ning koordineerida psühholoogilist tuge konfliktist mõjutatud inimestele ja kogukondadele. (ehp)

UUDISEID RÜHMADELT

Euroopa kiibimäärus – oluline algatus mõningate küsimärkidega

Heiko Willems, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööandjate rühma liige

Pooljuhid on paljude eri majandussektorite ja eluvaldkondade oluliseks osaks nii ettevõtjate kui ka tarbijate jaoks. Pealegi ei saa ilma pooljuhtideta saavutada ei rohe- ega digipöörde eesmärgi. Euroopa kiibimäärus, mida Euroopa Komisjon esitles 8. veebruaril 2022, peaks tagama ELi varustuskindluse, vastupidavuse ja tehnoloogilise juhtpositsiooni pooljuhtide tehnoloogia ja arenduste alal.

Euroopa pooljuhiökosüsteemi tugevdamine nõuab erainvesteeringuid ja märkimisväärset toetust avaliku sektori poolt. Seetõttu kavatses komisjon investeerida lähiaastatel sellesse 43 miljardit eurot. Suur hulk vahendeid jagatakse aga vaid ümber teistest programmidest ja need moodustavad üksnes kolmandiku sellest, mida Hiina kavatses mobiliseerida 2025. aastaks. Samal ajal viiks mahuka riigiabi eraldamine

investeeringuteni, mis ei ole majanduslikult kestlikud ja mis avaldaksid turule negatiivset mõju.

EL peaks samuti keskenduma Euroopa tööstuse vajadustele. Asjatundlikkus väikeste komponentide (< 10 nm) valdkonnas ei ole ainus pooljuhiökosüsteemi edu määrav tegur. Tuleb arvestada ka Euroopa pooljuhitööstuse tugevaid külgi.

Pooljuhtide väärtusahel on üks globaliseerunumaid. Igas maailma osas suletud väärtusahela loomine ei oleks seetõttu majanduslikult otstarbekas. Pigem peaks Euroopa pooljuhiökosüsteemi tugevuste ja nõrkuste üksikasjalikku analüüsi aluseks võttes pidama aru selle üle, kuidas saaksid sihipärased investeeringud suurendada Euroopa vastupanuvõimet. Paralleelselt peaks EL tugevdama rahvusvahelisi partnerlusi.

Seda olukorda tuleks arvesse võtta kavandatud erakorraliste meetmete puhul, mis on äärmiselt kaugeleulatuvad. Elutähtsate sektorite tellimuste prioriseerimine, ühised ostukavad ja ekspordikontroll on ulatuslikud turusekkumised, mida tuleb rakendada üksnes erandolukorras.

Juunikuu täiskogu istungjärgul arutab komitee arvamust „[Kiibimäärus Euroopa jaoks](#)“ (INT/984).

Pärast Euroopa tuleviku konverentsi tuleb kodanike nõudmistega edasi tegeleda

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töötajate rühm

Euroopa tuleviku konverents esitas pärast terve aasta kestnud intensiivset tööd lõpuks oma soovitused. Kodanikud kogu

Euroopast töötasid koos sotsiaalpartnerite ja teiste osalejatega välja [kaugeleulatuvad ettepanekud](#) õiglasema ja tugevama Euroopa saavutamiseks. Kodanikud on selgelt öelnud, et Euroopa Liit peab tegema rohkem nende jaoks olulistes valdkondades, eelkõige mis puudutab ebavõrdsust, vaesust, võitlust kliimamuutuste vastu ja demokraatia kaitset. Seda võib näha näiteks sotsiaalse arengu protokollis lisamisest, et tagada sotsiaal- ja tööõiguste võrdsustamine ühtse turu nelja põhivabadusega. Kodanikud nõudsid ka julgemat Euroopat, mis tegutseb rahvusvahelisel areenil ühel häälel, suudab reageerida oma keskkonnale, liigub kodanikele lähemale ja muutub oma töös läbipaistvamaks.

See töö ei tohi aga lõppeda lihtsalt heade kavatsuste või tühjade sõnadega. Äärmiselt oluline on ettepanekud ka ellu viia. See tähendab, et korraldatakse konvent ja uuritakse võimalust luua kodanike osalemiseks alalised struktuurid. Selleks sobiks eriti hästi Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee. Komitee organiseeritud kodanikuühiskonna ja aruteludemokraatia esindajana ELis peab tagama, et kodanike kaugleulatuvad ettepanekud muudetakse tegelikeks poliitikameetmeteks. Küsiti kodanike arvamust ja nüüd on nad vastanud. Töötajate rühm korraldas Euroopa tuleviku konverentsi eri osade liikmetega [kõrgetasemelise konverentsi](#), et arutada soovitusi ja võimalikke järelmeetmeid ning protsessi jätkata. Nüüd

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Euroopa mitmekesisuse rühma uus nimi on kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm

Komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm

18. mail 2022 otsustas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Euroopa mitmekesisuse rühm (III rühm) ühehäälselt, et rühma uueks nimeks saab kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm. Nimemuutus jõustus kohe.

Kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma esimees **Séamus Boland** sõnas: „Majandus- ja finantskriis, COVID-19 pandeemia ja nüüd sõda Ukrainas on näidanud, et kodanikuühiskonna organisatsioonid aitavad aktiivselt kaasa meie kogukondade vastupanuvõimele ja kestlikkusele. Nad pakuvad lahendusi probleemidele, kaitsevad meie euroopalikke väärtusi ja on hädavajalikud töhusa poliitika rakendamiseks. Kodanikuühiskonnad organisatsioonid on peamised osalejad kestliku tuleviku loomisel ja neid tuleb sellisena tunnustada.“

Seepärast otsustas rühm oma nime muuta, et anda sidusrühmadele oma koosseisu ja missiooni suhtes rohkem selgust.

Nimemuutus tuleb õigel ajal, võttes arvesse Euroopa tuleviku konverentsi tulemuste [lõpparuande](#) avaldamist. Aruandes tehakse ettepanek tugevdada olemasolevaid struktuure, et paremini kajastada ELi kodanike vajadusi ja ootusi otsuste tegemisel, ning tugevdada sellega seoses komitee institutsioonilist rolli ja anda talle volitused tegutseda selliste osalusdemokraatia protsesside vahendaja ja tagajana nagu struktureeritud dialoog kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja kodanike paneelarutelud.

Eesistumisperioodil 2020–2023 on kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma töö peamine teema „Vaesus ja kodanikuühiskonna organisatsioonide roll sellevastases võitluses“.

Rühma kohta leiate rohkem teavet [komitee veebilehelt](#).

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Elurikkus: kunstnikud aktsioonis

Uus kunstnike põlvkond seab elurikkuse ja looduse oma loomingu keskmesse. Veebinäitusel „[Elurikkus: kunstnikud aktsioonis](#)” tuuakse ainulaadsel moel esile inimese ja looduse vaheline side. Näitus, mis korraldatakse koostöös ELi eesistujariigi

Prantsusmaaga, kestab 20. maist kuni 20. juunini 2022

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Prantsusmaa delegatsioon valis veebis toimuva kunstiprojekti jaoks välja viis noort väljapaistvat kunstnikku, et tunnustada nende loomingut, millega nad on toonud need teemad avaliku arutelu keskmesse.

Kunstnikud valiti auhinna „Planète Art Solidaire” laureaate hulgast. Selle auhinna andis 2021. aasta välja vabaühendus [Art of Change 21](#). Kõnealusel täiesti virtuaalselt toimival näitusel saab näha kõigi viie kunstniku teoseid koos kunstnike selgitustega, samuti lühikest videot, milles iga kunstnik oma loomingut tutvustab. (ck)

Toimetus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Käesolevale väljaandele tegid kaastööd

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Vastutav koordineerija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Aadress

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Jacques Delors'i hoone,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel: (+32 2) 546 94 76
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EMSK Info ilmub üheksa korda aastas komitee täiskogu istungjärkude ajal. EMSK Info on kättesaadav 23 keeles. EMSK Info ei ole ametlik aruanne komitee töö kohta, sellekohane teave avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja komitee teistes väljaannetes. Artiklite kasutamine on lubatud, kui allikana mainitakse EMSK infot ja trükise link saadetakse toimetusele.

07/2022